

نمونه کار جزوات دکتر لیسانس ویرایش ۱۴۰۳

اجتصاصی آزمون لیسانس به پزشکی

**توجه: این نمونه کار ها بدون هیچ گلچینی شدن
قرار داده شده.**

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

📖 خصوصیات جزوات لیسانس به پزشکی تیم آموزشی دکتر رحیمی

به روز ترین جزوات لیسانس به پزشکی

آخرین ویرایش ادیت ۴۰۳

برگرفته از رفرنس های اصلی آزمون لیسانس به پزشکی. تفاوت جزوات نسبت به رفرنس اینکده، کم حجم شده و از آوردن مطالب اضافه خود داری شده، پرنکته شده و نکات مهم تو جزوات مشخص شده، نمونه سوال اضافه شده تا موقع مطالعه با سوالات آشنا بشین

تالیف و گردآوری شده توسط اساتید علوم پزشکی و قبول شده لیسانس به پزشکی

روان و سلیس

قابلیت خود خوانی بدون نیاز به شرکت در کلاس

پر از شکل، برای فهم راحت مطالب

در داخل جزوات تست هر مبحث هم آورده شده

نکات مهم بولد شده

😊 هر گونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

در پایان هم مبحث نکات مهم مجدد برای مرور آورده شده

بهترین جزوات موجود در بازار برای لیسانس به پزشکی

پوشش دهی ۸۰ تا ۹۰ درصد آزمون با قبولی بسیار زیاد

به راحتی با جزوات ما از ۱۵۰ سوال تا ۱۲۰ الی ۱۳۰ سوال جواب دهید

هر ساله تعداد بیشماری قبولی که از جزوات ما استفاده کردن

پشتیبانی تا قبولی در آزمون

با رضایت بالای داوطلبان لیسانس به پزشکی

● مشاوره و منابع آموزشی آزمون لیسانس به پزشکی در تلگرام

◆ تهیه جزوات و محصولات لیسانس به پزشکی از آیدی زیر

Hocinrahimi@

نمونه جزوات و فیلم در لینک زیر

<https://t.me/nemoneee1>

رضایت از کارهای ما

rezait_lbp@

نمونه قبولی های

rezome_lbp@

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

- یک کامل جزوات ۱۳ عدد کتاب می باشد که به تفکیک تعداد صفحات هر درس برای شما عزیزان آورده شده است .

تعداد صفحات هر در آزمون لیسانس به پزشکی

فیزیو ۴۸۷ صفحه

آناتومی ۴۵۲ صفحه

بافت ۲۷۰ صفحه

بیوشیمی ۳۰۷ صفحه

ایمنی ۲۹۱ صفحه

میکروب ۴۷۷ صفحه

تفکر ۲۴۸ صفحه

روان ۳۳۲ صفحه

جامعه ۱۶۳ صفحه

شیمی ۱۱۲ صفحه

جنین ۱۲۴ صفحه

ژنتیک ۱۹۱ صفحه

فیزیک پزشکی ۱۲۰ صفحه

😊 هر گونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

جزوه ی روانشناسی لیسانس به پزشکی

ویرایش ۱۴۰۳

مجموعه جزوات دکتر لیسانس

اختصاصی آزمون لیسانس به پزشکی

برای تهیه جزوات ما لطفاً به سایتمون به آدرس www.drrahimi3.ir مراجعه کنید یا به آیدی تلگرامی

@HOCINRAHIMI یا شماره تلفن ۰۹۲۱۴۷۴۱۶۶۳ دهید

کانال تلگرام ما

@lisans_be_pezeshkie

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

فهرست مطالب

فصل ۱	..... صفحه ۳
فصل ۲	..... صفحه ۳۲
فصل ۳	..... صفحه ۵۷
فصل ۴	..... صفحه ۸۵
فصل ۵	..... صفحه ۱۱۳
فصل ۶	..... صفحه ۱۴۸
فصل ۷	..... صفحه ۱۷۶
فصل ۸	..... صفحه ۲۰۸
فصل ۹	..... صفحه ۲۲۸
فصل ۱۰	..... صفحه ۲۵۰
فصل ۱۱	..... صفحه ۲۷۷
فصل ۱۲	..... صفحه ۳۰۴

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

فصل اول

اهمیت فصل ۴ از ۱۰

تعریف : واژه روانشناسی به معنای شناختن روان یا ذهن است.

عملکردها و جلوه های روان یا ذهن را اصطلاحاً رفتار می نامند.

پس رفتار یعنی فرایند های ذهنی قابل مشاهده و قابل اندازه گیری.

روانشناس کسی است که روان یا ذهن را مطالعه می کند. چون روان یا ذهن مستقیماً قابل مشاهده نیست ، در نتیجه روانشناس بطور غیر مستقیم و از روی جلوه ها (عملکردهای) روان یا ذهن، یعنی رفتار ، روان را مطالعه میکند.

روان شناسان رفتار را آنچه مردم انجام می دهند تبیین می کنند و آن را مطالعه می کنند.

مثلاً آنچه انسان ها میگویند، کارهایی که انجام می دهند و حتی گاهی کارهایی که انجام نمی دهند یا حرف هایی که نمیزنند حتی فعالیت قابل مشاهده ی عضلات و ترشح غدد درون ریز .

روانشناسان ابتدا رفتار خود و سپس دیگران را مطالعه می کنند و به تعمیم دست می زنند. البته به تفاوت های فردی توجه دارند.

تاریخچه روانشناسی :

روانشناسی با خلقت انسان بوجود آمده است.^۲

اما تاریخ روانشناسی علمی از سال ۱۸۷۹، که **وونت**، پدر علم روانشناسی، اولین آزمایشگاه روانشناسی در شهر لایپزیک آلمان، را تاسیس میکند ، شروع می شود.^۳

^۲ . بسیاری علوم از جمله روانشناسی و جامعه شناسی در ابتدا جزئی از فلسفه بوده اند و استقلال علمی نداشته اند

^۳ . در اوایل قرن ۱۹، رشد علوم و انقلاب صنعتی، نیازهای اجتماعی زیادی را به وجود میآورد؛ بهداشت عمومی، تحصیل کودکان، روابط انسانی مناسب به منظور افزایش تولید و... در این دوره انقلاب های سیاسی به وقوع می پیوندد، در خیلی کشورها نظامهای پادشاهی برچیده میشود، انسان ها جرأت میابند تا خود را از زیر سلطه پادشاهان و فرقه ها رها سازند، به حقوق بنیادی خود، مثل حق سلامت، حق مسکن و حق مواظبت از خود و دیگران برسند.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایت www.drrahimi3.ir

شاگردان زیادی از سراسر دنیا به این آزمایشگاه می آیند و پس از بازگشت به کشورهای خود بذر روانشناسی علمی را در سراسر دنیا می پاشند. چون هر کشور سنت های خاصی دارد، علم روانشناسی، در برخورد با آن ها، مسیرهای مختلفی پیش می گیرد.

در آلمان، بیشتر روی سایکو فیزیک^۴ کار می شود (فیخنر) و در نتیجه قانون وبر و مفهوم کمترین تفاوت محسوس (احساس بینایی و استانه) به وجود می آید.

در آمریکا، چون سنت خاصی مسلط نبود، روانشناسی در اکثر زمینه ها رشد می یابد.

در فرانسه، روانشناسی فیزیولوژیک (به همت کارهای بروکا)، مطالعه ی هیستری و بیماران روانی (شارکو)^۵ و تشخیص عقب ماندگی های ذهنی (ریبو روانشناسی آزمایشی و بینة رشد کودک و مطالعه هوش) رونق می گیرد.

در اتریش، عقاید فروید غلبه می کند و در نتیجه مطالعه ی نوروها آغاز می شود (روانشناسی بالینی).

در انگلستان، روانشناسی با آمار پیوند می خورد و تحت تاثیر نظریه های داروین، به مطالعه ی توارث (مفهوم غریزه و نقوش غریزه در یادگیری با مطالعه بر روی حیوانات) می پردازد.

انگلیسیها فرهنگ روانشناسی را با خلق اصطلاحاتی مثل (کوشش و خطا) و (تقلید) غنی تر کردند، زیرا این چند کلمه به تنهایی تحقیقات آمریکایی زیادی راه میاندازد.

در انگلستان روانشناسی رشته کم اهمیتی است. مک دوگال (اولین روانشناس انگلیس) از بنیانگذاران روانشناسی اجتماعی است. اولین کرسی روانشناسی، در سال ۱۹۳۱، در کمبریج دایر میشود.

فرانسیس گالتون، پسر عموی داروین، تحت تاثیر مطالعات پیرامون توارث، بخشی از زندگی خود را به مطالعه نبوغ، هوش، اندازه گیری، تهیه آزمون، پرسشنامه و ابزار آماری اختصاص می دهد.

در روسیه، پاولف به مطالعه ی بازتاب ها و فعالیت عصبی ادامه می دهد.

در ادبیات، ژاک ژاک روسو بی عدالتی های اجتماع را فاش می سازد، ویکتور هوگو رمانتیسیم را به اوج شکوفایی میرساند مارکس وانگلس کتاب هایی منتشر میکنند. خلاصه اینکه در فاصله دو قرن ۱۹ و ۲۰، امیال آرزوها و رفتارهای انسان در تمام جبهه ها و به شیوه های مختلف بیان میشود.

^۴ . نظریه روابط روان و جسم

^۵ . شارکو شاگردان زیادی تربیت می کند که یکی از آن ها ریبو است.

^۶ . همان یادگیری از نوع پاسخ (شرطی کردن از نوع پاسخ) است. در این روش آزمودنی کورمال کورمال پیش میرود، راه حل را به طور تصادفی پیدا می کند و بعد با تمرین آن را یاد می گیرد.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

به این ترتیب در اوایل قرن بیستم، روانشناسی با پیشینه غنی شروع به کار می‌کند. در آلمان با وونت، در فرانسه با شارکو و ریبو، در آمریکا با جیمز، در اتریش با فروید در روسیه با پاولف.

وونت: دانشمند آلمانی، شاگرد فیخنر، تاسیس اولین آزمایشگاه روانشناسی، ایجاد روانشناسی علمی (کنار گذاشتن روش توصیفی و به آزمایشگاه بردن آگاهی و اجزای آن (مکتب ساخت گرای))، کارهای وونت موجب میشود که روان شناسان، درارتباط با واقعیت، تحقیق کنند.

ویلیام جیمز: دانشمند آمریکایی، تصمیم میگیرد به آلمان برود و جزء شاگردان وونت درآید. جیمز مثل وونت، آگاهی یا هوشیاری را تحت بررسی آزمایشگاهی قرار می دهد. فرایندهای شناختی، اندازه گیری، یادگیری و شرطی شدن را مطالعه میکند. نظریه جیمز- لانگه در مورد هیجان را ارائه میدهد.^۷

جیمز روانشناسی را تقریباً به همه جای آمریکا میبرد، هدف آن را مشخص می کند و موضوع های تحقیقی زیادی ارائه میدهد؛ هوش، هیجان، نگرش، زمان واکنش و...

فروید و پاولف به سبب شیوه خاص مطالعات خود روانشناسی را جهت می دهند.

بینه، پیازه و دیگران به رشد هوشی کودک، یادگیری و رشد شناختی علاقه مند می شوند.

ویژگی های روانشناسی در قرن بیستم

۱- همه بزرگان روانشناسی یکدیگر را میشناسند و نوشته های یکدیگر را میخوانند، نظریه ها و الگوهای فکری خود را با دقت و صراحت اعلام می کنند. آن ها در کنگره ها حضور می یابند، نظریه ها و کشف های خود را مبادله می کنند. اما پاولف و فروید اجتناب می ورزند و از ذکر کارهای یکدیگر اجتناب میکنند.

۲- در قرن بیستم، ارتباطها گسترش می یابد و علوم دقیق اهمیت پیدا می کند. تحقیقات روانشناسی نیز تحت تاثیر این حرکت قرار میگیرد. مثلاً ویلیام جیمز تعداد زیادی دپارتمان روانشناسی در دانشگاههای آمریکا دایر می کند.^۸

^۷. درباره هیجان ها نظریه ای عنوان می کند که در آن تجربه هیجانی به صورت آگاهی یافتن از دگرگونی های فیزیولوژیک تعریف میشود.

^۸. نمونه ای از ارتباط بین علوم و گسترش ارتباطات محققان این خاطره پیازه است: البرت انیشتین با فروید، که هردو پس از ظهور نازیسم به آمریکا مهاجرت کرده بودند ارتباط برقرار می کند. روایت است که انیشتین با ژان پیازه درباره تحقیقات خود درباره زمان و فضا حرف میزنند. در سمیناری انیشتین از پیازه می پرسد؛ چه موقع کودک مفاهیم زمان و فضا را کسب می کند. بیست سال بعد پیازه پاسخ می دهد؛ این مفاهیم جدا نشدنی است، به نظر میرسد که کودک به طور همزمان این دو مفهوم را کسب می کند. انیشتین به ورتهایم یکی از روانشناسان گشتالت گرامیگوید که مفهوم نسبت را به کمک ((خطاهای ادراکی)) کشف کرده است.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

۳- زیر و رو شدن اجتماع در اثر انقلاب صنعتی، ظهور نازیسم و اولین جنگ جهانی، روشنفکران را وادار می‌کند تا انسان را، در این دنیای پراز ضدونقیض، با دید دیگری تعریف کنند.

تاریخچه روانشناسی در ایران

روانشناسی در ایران، توسط فارابی، ابن سینا، ملاصدرا تحت عنوان **علم النفس یا اخلاق**، از قرن‌ها پیش مورد توجه بوده است. **روانشناسی علمی** پس از تشکیل دانشگاه تهران، دانشسراهای مقدماتی و دانشسرای عالی (دانشگاه تربیت معلم فعلی) گسترش می‌یابد. دکتر **علی اکبر سیاسی** که او را **پدر روانشناسی جدید ایران** میدانند، به همراه دکتر محمد باقر هوشیار، روانشناسی جدید را پایه‌گذاری میکنند. کتاب دکتر سیاسی تحت عنوان **علم النفس یا روانشناسی از لحاظ تربیت و دکتر هوشیار تحت عنوان سنجش هوش یا روانشناسی علمی**، هر دو در سال ۱۳۱۷ انتشار می‌یابد. دکتر سیاسی روانشناسی جدید را با روانشناسی سنتی پیوند می‌دهد و دکتر هوشیار نتایج آزمایش‌هایی را شرح می‌دهد که در آزمایشگاه روانشناسی دانشکده ادبیات دانشگاه تهران انجام داده است.

در آن زمان روانشناسی بخشی از برنامه‌های فلسفه یا علوم تربیتی یا بخشی از دوره‌های تربیت آموزگاری و دبیر را تشکیل میداد. طی دهه ۱۳۴۰ روانشناسی، به صورت رشته جداگانه، ابتدا در دانشگاه تهران بعد در سایر دانشگاه‌ها دایر میشود. با ترجمه‌ی کتاب اصول روانشناسی در سال ۱۳۴۱ توسط دکتر محمود صناعی جهش این علم سرعت می‌گیرد. این کتاب به علت جامع بودن مطالب و نثر روان مترجم، مهمترین کتاب روانشناسی عمومی شناخته میشود.

مکتب‌های روانشناسی

مکتب در اصطلاح علم یعنی؛ مجموع اندیشه‌ها و افکار یک استاد که در جمعی نفوذ کرده باشد؛ یک نظر فلسفی، ادبی و...؛ مجموع هنرمندان یک ملت یا یک شهر که با علاقه خاصی به اجرا و بیان هنری می‌پردازند.

مکتب در اصطلاح علم روانشناسی؛ منظورالگوهای فکری خاصی است که مفهوم آدمی را با مفهوم و برداشت خاص در نظر می‌گیرد.

با رشد روانشناسی، در اکثر کشورهای جهان افرادی پیدا می‌شوند که درباره‌ی انسان و رفتار او نظریه‌های خاصی ارائه می‌دهند. این نظریه‌ها در دیگران موثر واقع می‌شوند و در نتیجه مکتب‌های زیادی به وجود می‌آیند **مهمترین مکتب‌ها عبارتند از؛ ساخت گرایبی، کنش گرایبی، گشتالت گرایبی، روانکاوی، انسان گرایبی، رفتار گرایبی، شناخت گرایبی، اجتماع و فرهنگ گرایبی، زیست گرایبی.**

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

ساخت گرایبی

ویلهلم وونت بنیانگذار آن است. در این مکتب، برای شناسایی **عناصر تشکیل دهنده آگاهی**، از روش درون نگری استفاده میشد. سعی می‌کند شعور یا آگاهی^۹ را با تجزیه آن به عناصر متعدد، مثلاً احساس، ادراک^{۱۰} و هیجان... تعریف کند. ارزش مکتب ساخت گرایبی در این است که از فلسفه جدا شد، سعی کرد **آگاهی** را وارد آزمایشگاه کند، **عناصر مختلف** آن را مورد مطالعه قرار دهد، آن را **اندازه بگیرد** و به این وسیله **روانشناسی علمی** را پایه ریزی کند.

کنش گرایبی (کارکرد گرا)

ادوارد تینچر یکی از شاگردان وونت به آمریکا مهاجرت می‌کند و مکتب ساخت گرایبی را با خود به همراه می‌برد. کارهای تینچر، ویلیام جیمز را تحت تاثیر قرار می‌دهد. **ویلیام جیمز** به آلمان می‌رود و در حلقه شاگردان وونت قرار می‌گیرد. او پس از بازگشت به آمریکا، مکتب کنش گرایبی را پی میریزد.

این مکتب سعی می‌کند **عملکردهای هشیاری** را مورد مطالعه قرار دهد نه **عناصر تشکیل دهنده** آن را. از دیگر رهبران این مکتب، جان دیویی معتقد است باید به ذهن به عنوان یک ابزار نگاه کرد.

مکتب کنش گرایبی، **فعالیت‌های خود را بر تحلیل تجربه آگاه، سازگاری و عملکرد روان در سازگاری فرد با محیط خود متمرکز می‌کند.**^{۱۱}

گشتالت گرایبی (رفتار گرایبی هیات نگر)

گشتالت گرایبی یا روانشناسی کل گرا، برخلاف ساخت گرایبی و کنش گرایبی، روان یا ذهن انسان را قابل تجزیه نمی‌بیند. ذهن انسان باید به صورت یک کل در نظر گرفته شود زیرا کل، همیشه چیزی اضافه بر اجزای تشکیل دهنده خود دارد. تغییر در یک قسمت کل می‌تواند روند واقعیت را به طور کلی تغییر دهد. این مکتب را کاهر، کافکا و ورتهایمر آلمانی پایه ریزی کردند.

امروزه، مکتب های ساخت گرایبی و کنش گرایبی، جزء مکتب های روانشناسی جدید به حساب نمی‌آیند اما مکتب گشتالت گرایبی هنوز به قوت خود باقی است و مخصوصاً در روان درمانی و روانشناسی اجتماعی جایگاه ویژه ای دارد.

مکتب گشتالت توجه ویژه ای به ادراک دارد.

۹. آگاهی یا هوشیاری: دریافت موقعیت اجزای آگاهی شامل: ادراک، هیجان و... است.

۱۰. ادراک یعنی تعبیر و تفسیر احساس

۱۱. مطالعه اینکه ذهن در جهت انطباق با محیط چگونه کار می‌کند.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

هر سه مکتب ساخت گرا، کنش گرا، گشتالت گرا، ادراک و حل مساله و بینش^{۱۲} را مطالعه میکنند.

روان کاوی

تاسیس آن توسط افراد دیگری بوده است، اما فروید پدر مکتب روانکاوی است. فروید و سایرین تلاش کرده اند تا رشد انسان را براساس رویدادهایی که در دوران کودکی برای او اتفاق افتاده است تحلیل کنند.

طبق این مکتب، انسان به طور تصادفی و ارادی عمل نمی کند بلکه براساس انگیزش های درونی، آرزوهای سرکوب شده یا ناآگاه عمل می کند. بنابراین، هر رفتاری که از انسان سرمیزند جبری است.

فروید، برای دسترسی به نا آگاه انسان، ابتدا روش هیپنوتیزم را پیش میگیرد، بعد به تداعی آزاد و تعبیر خواب روی می آورد. در این روش، درمانگر، به بیمار کمک می کند تا به اعماق ذهن خود پی ببرد و علت رفتارهای خود را بداند.^{۱۳} کمتر زمینه ای وجود دارد که روانکاوی در آن نفوذ نکرده باشد.

انسان گرایی (پدیدارشناسی)

این مکتب برخلاف روانکاوی، قبول ندارد که رفتار انسان به طور جبری، بدون اراده او و از طریق نیروهای ناهشیار، یعنی امیال و آرزوهای سرکوب شده دوران کودکی، هدایت میشود.

براساس این مکتب انسان می تواند بر سرنوشت خود اثر بگذارد یا حتی آن را کنترل کند. چون انسان آزاد است، پس می تواند زندگی، خوشبختی و بدبختی خود را به طور آزاد و با اراده خود تعیین کند.

۱۲. بینش = حل مساله (پیدا کردن ناگهانی پاسخ یک مساله بر اثر تعمیم دانسته ها و تجربیات قبلی . بدون کوشش و خطا یا شرطی شدن)

۱۳. امروزه دانشمندان انتقادات زیادی به اندیشه های فروید وارد کرده اند .
فروید میگفت؛ هرانسانی از آنچه درون خود میگردد ، آگاهی ندارد و برای کشف آن باید به عملکردهای خود دقت کنیم. در اوضاع عادی زندگی، ممکن است به چیزی فکر کنیم بدون آن که بدانیم به آن فکر میکنیم. مثلا از دوست خود میشنویم که میگوید : نمیدانم چرا این کار را انجام دادم یا نمیدانم چرا آن را فراموش کردم.
فروید گاهی از این هم فراتر میرفت، آنجا که میگفت خنده نیز می تواند نشانه ای از تنفر باشد(خنده ای که بدتر از فحش باشد). یا حتی فراموش کردن اسم افراد یا دشواری در تلفظ آن ها نیز می تواند نشانه ای از تنفر باشد.
هدف فروید از اینگونه تعمیم ها این بود که نشان دهد چگونه می توان در مطالعه ذهن به طور عینی استدلال کرد . او این روش را در مطالعه فرایند های ذهنی خود نیز به کار میبرد ؛ مثلا، اسم برخی اشخاص را فراموش میکرد، نتیجه میگرفت چیزهایی در مغزش وجود دارد که خود او از آن ها بی خبر است. او این قسمت از مغز را ناآگاه نامید.

البته این نوع نتیجه گیری ها همیشه درست نیست. زیرا خنده نمی تواند همیشه مودیانه یا تنفرآمیز باشد. در بسیاری مواقع، فراموشی محض و ساده نیز پیش می آید. دیگران در تفسیر گفته های فروید افراط کردند بطوریکه مجبور شد این جمله مشهور را بگوید: ((گاهی یک سیگار فقط یک سیگار است و...))

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

طبق دیدگاه انسان گرایی، عمده ترین عاملی که فرد را به حرکت وا میدارد نگرشی است که او به خود و دنیای اطراف خود دارد.

انسان گرایان هر نوع جبر گرایی را، به صورت های روانی، زیستی، اجتماعی و اقتصادی آن رد میکنند. امروزه انسان گرایی در محیط های بیمارستانی، کارگری و کارمندی وارد شده و در روابط انسانی و بازده اثر عمیقی گذاشته است. پیشروان این مکتب، کارل راجرز و آبراهام مزلو هستند.

رفتارگرایی معتقد است که فرد در برابر محیط خود واکنش نشان می دهد.

روانکاوی معتقد است فرد از درون برانگیخته میشود .

انسان گرایی معتقد است، فرد براساس اراده و اختیار خود عمل می کند.

رفتار گرایی، انسان گرایی و روان کاوی، سه محور بزرگ روان شناسی معاصر را تشکیل می دهند.

رفتار گرایی

رفتارگرایی معتقد است که فرد در برابر محیط خود واکنش نشان می دهد . ازجریان های فکری مسلط قرن بیستم که به دنبال تلاش های پاولف و واتسون بوجود آمد. پاولف، واتسون و اسکینر رفتار را پاسخ به یک محرک در نظر میگیرند.

رفتارگرایان برای حذف ذهنیت آزمایشگر از مشاهده علمی رفتار ، تغییرات محیط و پاسخ ارگانیسم را در نظر میگیرند^{۱۴}. در درون این مکتب، نقطه نظرهای زیادی وجود دارد. مثلا در شرطی شدن کلاسیک، روی بازتاب و در شرطی شدن عامل، روی تقویت تاکید میشود.

رفتارگرایان تندرو انسان را به صورت یک ماشین در نظر میگیرند که تحت استیلای دنیای بیرون است. رفتارگرایان روانشناسی را به صورتی که امروزه میشناسیم، برای ما تعریف کرده اند. روانشناسی امروزی یعنی مطالعه عینی رفتار.

شناخت گرایی

^{۱۴} . رفتار گرایی : مطالعه رفتار بدون ارجاع آن به آگاهی

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

ژان پیاژه این شیوه را به سال ۱۹۷۰ برای مطالعه رشد شناخت انسان ارائه کرده است. شناخت گرایی، انسان را یک تحلیلگر شناخت^{۱۵} در نظر میگیرد.

رفتارگرایی و شناخت گرایی هر دو به مطالعه فرایندهای شناختی و یادگیری شناختی^{۱۶} علاقمندند. و توانایی تحلیل و تفکر فرد در محیط را مورد بررسی قرار می دهد .

اما فرق عمده شناخت گرایی با رفتار گرایی این است که شناخت گرایی فرایندهای شناختی را زیربنای رفتار میدانند، در صورتی که رفتار گرایی بر اثر محرک های محیط در رفتار تاکید دارد.

بنابراین، در این مکتب رفتار به برداشت فرد از محیط و برداشت او از خودش وابسته است.

امروزه مکتب شناخت گرایی یکی از مکتبهای مهم روانشناسی به شمار می آید، این مکتب، مطالعه فرایندهای شناختی، مثل زبان، یادگیری، حافظه و حل مسأله در انسان، و همچنین کاربرد این فرایندها در کامپیوتر را در برمیگیرد.

اجتماع و فرهنگ گرایی

محققان این مفاهیم بیشتر در رشته های جامعه شناسی، تعلیم و تربیت و روانپزشکی فعالیت دارند. این الگوی فکری تلاش میکند تا رفتار را به صورت یک فرایند اجتماعی وابسته به رشد فرد تعریف کند. به عقیده طرفداران این مکتب، انسان نمی تواند منزوی، غیر اجتماعی یا جدا از فرهنگ خود باشد.

برای مثال در این مکتب تحلیل روابط اجتماعی بین افراد و تاثیر انگیزش ها و گاهی برجسب های افراطی مطرح است. این مکتب نهضت های جدیدی، از جمله روانشناسی، مردم شناسی و طرفداری از حقوق زنان را، موجب شده است.

۱۵ . شناخت : آمادگی برای پاسخ دادن — پاسخ بالقوه یادگرفته شده بر اساس ادراک های پیشین.

ما ابتدا محرک ها را احساس (گیرنده اندام حسی) میکنیم ، سپس احساسات را درک میکنیم (نورون های مغزی بخش درک حس) . احساسات درک شده و تفکر در ترکیب با هم ادراک را ایجاد میکنند که به نوعی تصمیم میگیرد . اگر ادراکی ، اموخته شده و در موقعیتی دیگر به کار رود شناخت نامیده میشود. پس ادراک به نوعی پاسخ بالقوه است. در نهایت پاسخ نهایی به شکل واکنش یا عدم واکنش بروز میکند.

در واقع شناخت عبارت از ادراکی است که آثار آن مدت زیادی باقی میماند.

ادراک از آمیزش احساس حسی با مکانیسم تفکر به وجود می آید. ادراک یعنی تعبیر و تفسیر احساس به کمک تجربیات و یادگیری های قبلی .

۱۶ . یادگیری شناختی شامل : یادگیری از راه بینش (حل مساله) ، یادگیری پنهان (پاسخ بلافاصله بروز نمیکند بلکه در موقعیت های بعدی از آن بهره میبریم) ، یادگیری مشاهده ای (تقلید)

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

زیست‌گرایی (اصالت زیستی)

این مکتب، رفتار را با مطالعه اندام‌ها، سلول‌های عصبی و توارث تبیین می‌کند.

در واقع، زیست‌شناسان، پزشکان و روان‌پزشکان معتقدند که رفتار، اساس عضوی دارد و می‌تواند در دستگاه عصبی مرکزی یا در برخی نورونها به وجود آید. رفتار، قابل پیش‌بینی است و می‌تواند موضوع یک تشخیص نسبتاً درستی باشد. این الگوی فکری احتمالاً خیلی قدمت دارد و درعین حال تازه و مفید است.

سه مکتب یعنی شناخت‌گرایی، اجتماعی و زیست‌گرایی، به مکاتب پویا یا دینامیک شهرت دارند.

رشته‌های روانشناسی

روانشناسی رفتار انسان و حتی رفتار حیوان را مطالعه می‌کند. چون منبع اصلی همه رفتارها مغز است، بنابراین جدایی این رشته‌ها تا اندازه‌ای قراردادی خواهد بود.

۱- روانشناسی حیوانی: مطالعه رفتار حیوانات در محیط طبیعی با آزمایشگاهی، به منظور مقایسه آن‌ها با یکدیگر و تعمیم نتایج به رفتار انسان.

۲- روانشناسی فیزیولوژیک: مطالعه رابطه رفتار و بدن، به منظور شناخت فعالیت‌های عصبی بنیادی، مثل حافظه و زبان.

۳- روانشناسی ژنتیک: مطالعه رفتار برحسب رشد انسان: کودکی، نوجوانی، جوانی، میانسالی، بزرگسالی و پیری. هدف از این مطالعه، شناخت رشد انسان و لحظه‌های بحرانی آن است.

۴- روانشناسی اجتماعی: مطالعه رفتار فرد در گروه برای شناخت کنش‌های متقابل بین فرد و گروه و کمک به فرد برای سازگاری با اجتماع خود.

۵- روانشناسی زبان: مطالعه برخی فرایندهایی که به فرد اختصاص دارد، از جمله زبان انسانی و زبان حیوانی. این رشته تا اندازه‌ای تازه، پویا و الهام‌بخش است. هدف این است که قوانین حاکم بر زبان و ارتباط کلامی شناخته شود.

۶- روانشناسی تفاوت‌های فردی: تحقیق درباره تشابه‌ها و تفاوت‌های انسان‌ها و همچنین انسان‌ها و حیوانات (مطالعه، ارتباط بین میمون‌ها و مقایسه آن با ارتباط بین انسان‌ها). هدف این رشته، شناخت رفتارهای بنیادی در بین یک نوع و بین انواع است.

۷- روانشناسی بالینی: تشخیص و پیش‌بینی، روابط و کمک‌رسانی، پشتیبانی و درمان، به منظور سازگاری فرد با محیط، ورود به اجتماع یا بازگشت به اجتماع در چارچوب سلامت روانی.

۸- روانشناسی تربیتی: کاربرد اصول روانشناسی در تعلیم و تربیت، مطالعه روش‌های مختلف یادگیری و فنون تدریس به منظور کمک به دانش‌آموز برای موفقیت در تحصیل.

☺ هر نوبه بی‌بی و یا ناداری به غیر سرع و نابو غیرمجار و حص جعوق موعین اسب. بهیه جرواب ما ار

۹- روانشناسی صنعتی : انتخاب کارکنان، انتخاب فنون تولید، تحلیل حرکات و مطالعه فنون حاکم بر بازار. هدف این رشته کاربرد روانشناسی و مطالعه فرد در محیط کار است.

۱۰- روان سنجی : تحقیق در مورد اندازه گیری، تهیه آزمونها و تعیین روایی و کاربرد آن ها چون اجرا و تفسیر آزمونها دو فعالیت مهم و رایج روانشناسی است، روانسنجی، در روانشناسی، اهمیتی خاص دارد. هدف این رشته اندازه گیری، انتخاب و راهنمایی افراد است.

۱۱- روانشناسی عمومی : مطالعه مفاهیم بنیادی روانشناسی مثل یادگیری، حافظه، فراموشی، احساس، ادراک، انگیزش، هیجان و... به منظور آشنا کردن دانشجو یا دانش آموز با جنبه های کلی رفتار و آماده ساختن او برای شروع دروس تخصصی روانشناسی.

۱۲- روانشناسی آزمایشی (تجربی) : کاربرد روش آزمایشی در روانشناسی ؛ یعنی مشاهده پدیده ها، ارائه فرضیه و اجرای آزمایش و طبقه بندی نتایج به دست آمده. هدف روانشناسی آزمایشی پی بردن به روابط علت و معلولی بین پدیده هاست.

۱۳- روانشناسی شخصیت : مطالعه سبک یا شیوه بودن یک فرد، مطالعه چیزی که موجب تمایز یک فرد از دیگران میشود. هدف روانشناسی شخصیت پی بردن به عوامل مؤثر بر تکوین شخصیت و کمک به افراد به منظور داشتن شخصیت سالم است.

۱۴- روانشناسی یادگیری : مطالعه چگونگی یادگیری انسان و حیوان و عوامل مؤثر در یادگیری آنچه ضرورت دارد بازده بالایی داشته باشد.

۱۵- روانشناسی مرضی : مطالعه ناپهنجاریهای رفتاری به منظور پی بردن به علل آن ها و نهایتاً جلوگیری از اختلال های رفتاری.

۱۶- روانشناسی کودک : مطالعه مراحل رشد کودک و نوجوانی به منظور شناخت هرچه بیشتر عوامل مؤثر بر رشد رفتار. چون یادگیریهای دوران کودکی اساس یادگیریها و رفتارهای دوران بزرگسالی است، روانشناسی کودک اهمیتی ویژه دارد.

۱۷- روانشناسی مشاوره : استفاده از یادگیریهای روانشناسی در جهت راهنمایی دانش آموزان، دانشجویان و مردم عادی در جهت حل دشواریهای سازگاری خود و داشتن زندگی سالم.

روشهای تحقیق در روانشناسی :

روانشناسان، برای مطالعه ی رفتار انسان ها، روشهای مختلفی به کار می برند که مهمترین آن ها عبارتند از مشاهده ی طبیعی، آزمایشی، بالینی، آزمونها و روانکاوی.

هر یک از این روش ها محدودیت ها و امتیاز های خاص خود را دارد. هر پدیده و هر رویدادی که به انسان مربوط باشد، زمینه ی مورد مطالعه ی روانشناسی را تشکیل خواهد داد. می توان گفت که اولین زمینه ی مورد مطالعه ی روانشناسی یادگیری بوده است.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

چون یادگیری از لحظه ی تولد به وجود می آید و زندگی انسان بدون یادگیری امکان پذیر نیست، مساله یادگیری بیشتر از سایر مسائل مورد مطالعه قرار گرفته است. زمینه های دیگر عبارت اند از اختلال های رفتاری، عقب ماندگیهای ذهنی و...

روش مشاهده طبیعی

دراین روش، روانشناس رفتار موجود زنده را در شرایط عادی و طبیعی زندگی مطالعه می کند و هیچ دخل و تصرفی در آن به عمل نمی آورد. .

مزایای مشاهده طبیعی ؛ در دسترس است و نیاز به وسیله پیچیده و گران قیمت ندارد،

رفتار واقعی فرد، نه رفتار ساختگی و تصنعی او، مورد مطالعه قرار میگیرد

مهم ترین ایراد آن ؛ نظر شخصی مشاهده کننده وارد عمل میشود (یعنی مشاهده گر وقایع را براساس نگرش ها و تمایلات شخصی خود خود میبیند). بنابراین مشاهده طبیعی به تنهایی کافی نخواهد بود. آنچه از طریق مشاهده طبیعی بدست می آید باید به کمک آزمایش تأیید شود.

ازدیگر معایب آن اینکه ؛ زمانبر است و نمی تواند علت یا علتهای رفتار را روشن کند (تنها موقعیتی که رفتار در آن رخ داده را توصیف میکند).

روش آزمایشی

برای کشف علل رفتارها در یک موقعیت معین، تنها می توان از روش آزمایشی کمک گرفت. روش آزمایشی تنها روشی است که اطلاعات قابل اطمینان را فراهم میآورد. در این روش، محقق به میل خود می تواند یک متغیر را تغییر دهد و آثار آن را روی موجود زنده بررسی کند. عاملی که اثر آن روی موجود زنده بررسی میشود متغیر مستقل و نتیجه ای که متغیر مستقل ایجاد می کند متغیر وابسته نامیده میشود، زیرا وجود آن به اثر متغیر مستقل وابسته است. دراین آزمایش ها **آزمودنیها** را به دو گروه **گروه آزمایشی** (دخاله اثر متغیر مستقل) **گروه گواه یا گروه کنترل** (بدون مداخله) تقسیم میکنیم.

روش بالینی (کلینیکی)

بالین در لغت به معنای بستر بیماری است.

منظور از روش بالینی درروانشناسی عبارت است از کاربرد روش مشاهده به شیوه کاملاً خاص.

دراین روش سعی میکنند به رفتارهای آزمودنی معنا بدهند؛ ایجاد و تکوین آن ها را در نظر بگیرند؛ ناکامیها، تعارضها و شیوه های برخورد با تعارضها را کشف کنند.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

روش بالینی، برخلاف روش آزمایشی، نه موقعیتی ایجاد می‌کند و نه آن را تحت کنترل قرار می‌دهد. در این روش، رفتار انسان بامطالعه عمیق موارد فردی تحت بررسی قرار می‌گیرد.

البته لازم به یادآوری است که مشاهده بالینی حتی از مشاهده طبیعی نیز زیاد متمایز نیست. تفاوت آن نیز در این است که ارزش و اهمیتی خاص پیدا می‌کند.

روانشناسی بالینی، اطلاعات بدست آمده از تاریخچه زندگی بیمار، گواهی اطرافیان، مشاهده رفتار، مصاحبه چهره به چهره با بیمار، اطلاعات زیستی و روانکاوی رابه صورت یک مجموعه در نظر می‌گیرد تا معنای دقیق انگیزه‌ها و ناکامیها را بداند و درباره رفتار بیمار نظر بدهد.

روانشناسی بالینی سعی می‌کند، بامطالعه موارد خاص، به تعمیم علمی درباره رفتار آدمی دست یابد. البته در این خصوص بین روانشناسان آزمایشی و روانشناسان بالینی اختلاف نظر وجود دارد. به اعتقاد روانشناسان آزمایشی، در روش بالینی نظر شخصی روان شناس وارد عمل می‌شود و نتایج را از عینیت دور می‌کند.

روش آزمون‌ها

یکی از هدف‌های عمده علم، اندازه‌گیری پدیده‌ها و جنبه کمی دادن به آن‌هاست. که طبقه بندی و دستیابی به قوانین حاکم بر پدیده را ممکن می‌کند.

در روان شناسی مجموعه شیوه‌هایی که به ما کمک می‌کند تا ویژگی‌های روانی انسان را از حالت کیفی به حالت کمی در آوریم اصطلاحاً روش روان سنجی نامیده می‌شود.

روان سنجی در معنای وسیع کلمه یعنی استفاده از روش آزمایشی، اما در معنای محدود کلمه یعنی بهره‌گیری از آزمونها.

آزمون روانی: عبارت است از یک موقعیت تجربی استاندارد شده که به عنوان انگیزه برای ایجاد رفتار به کار می‌رود. رفتاری که فرد در مقابل آزمون نشان می‌دهد، به کمک روشهای آماری، با رفتار افراد دیگری که آن‌ها نیز در همان موقعیت قرار گرفته‌اند مقایسه می‌شود. این مقایسه اجازه می‌دهد تا آزمودنی از نظر کمی یا کیفی طبقه بندی شود. (هنجار آزمون)

از آزمونها مخصوصاً در روان شناسی کاربردی استفاده میشود. آزمونها معمولاً ارزش پیشبینی دارند. یعنی از روی نتایج آن‌ها میتوان پیشبینی کرد که آزمودنی در آینده چگونه عمل خواهد کرد. (روایی)

روش روان کاوی

روان شناسان تمایل دارند روش روان کاوی رابه روش بالینی نزدیک کنند. در واقع روان کاوی در موقعیت بالینی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در روان کاوی روی این نکته تکیه می‌شود که پدیده‌های آگاه تنها بخش بسیار کوچکی از مجموعه روان را تشکیل می‌دهد

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

بنابراین، هدف روان شناس، در درجه اول، این خواهد بود که ماهیت پدیده های ناآگاه را کشف کند، زیرا معتقد است که این پدیده ها پویایی خاصی دارند و اثر آن ها بر رفتار انسان بیشتر و شدیدتر از اثر پدیده های آگاه است.^{۱۷}

زمینه های مورد مطالعه روان شناسی

در این زمینه به چند مثال شامل یادگیری، اختلال های رفتار و عقب ماندگی ذهنی بسنده میکنیم.

یادگیری

یادگیری، اولین و اصلی ترین رفتاری است که مورد مطالعه قرار می گیرد.

تکرار زیاد مطالب، همراه با دقت کافی کمک میکند بیشتر مطالب را حفظ کنید. عواملی دخالت می کنند و فراموشی آموخته ها را موجب می شوند. یکی از این عوامل تداخل است.

طبق نظریه ی تداخل، علت فراموشی آموخته ها این است که آموخته های دیگر بازایی آن ها را مشکل می کنند. اگر یادگیری قبلی مزاحم یادگیری های بعدی شود، اصطلاحاً می گویند منع قبلی یا بازداری پیش گستر صورت گرفته است. برعکس، اگر یادگیری تازه موجب فراموشی یادگیری های قبلی شود اصطلاحاً می گویند منع بعدی یا بازداری پس گستر بوجود آمده است.

تداخل موجب میشود به حافظه سپردن مطالب آسان نیز به دشواری صورت می گیرد.

از شیوه های بهتر یادگیری یادداشت برداشتن از مطالب است. این روش اتلاف وقت را کاهش میدهد. باید کمتر از نصف وقت خود را صرف خواندن مطالب و بیشتر آن را صرف یادداشت برداری یا تلاش برای بازسازی یا به خود پس دادن مطالب کند.

شیوه دیگر فهم چهارچوب است: باید طرح کلی فصل و ترتیب منطقی عنوان ها را کشف کنید عنوان های ریز در داخل این چارچوب خود را نشان خواهند داد به مجموعه فصل نظر بیندازید. ببینید چرا پاراگراف ها به این شکل توزیع شده است. عنوان ها را در نظر بگیرید، متن را به طور خلاصه دوباره بخوانید، خلاصه فصل را از نظر بگذرانید و از خود بپرسید که آیا چارچوب فصل قابل فهم است؟

¹⁷ . برای دسترسی به پدیده های نا آگاه، فروید روش تداعی آزاد را به عنوان روش اصلی پیشنهاد کرده است. در تداعی آزاد، آزمودنی خواسته می شود تا آنچه را که به ذهنش می آید، بدون کوچکترین سانسور، بر زبان آورد. در تداعی آزاد، زنجیرهای کلمات، در اثر دخالت پدیده های ناآگاه، تغییر شکل می یابد و جهت خاصی پیدا می کند. اینجاست که روان شناس، با دنبال کردن پی نظمیهای موجود در تداعی ها، دوباره به پدیده های ناآگاه بر می گردد.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

اگر نه، متن رادوباره بخوانید و دوباره تلاش کنید تا چارچوب را خوب بفهمید. به این فکر بیفتید که اگر شما این فصل را می نوشتید، قسمت‌های مختلف را چگونه پهلوی یکدیگر قرار می دادید.

فهمیدن مطلب؛ یادگیری و تداوم یادگیری را آسان تر می کند.

استفاده از شاخصها: بجای الکتروآنسفالوگرام، ای.ای.جی (eeg)، به جای مخزن الاسرار، لیلی ومجنون، خسرووشیرین، هفت پیکرواسکندرنامه، ملخها و به جای قرمز، نارنجی، زرد، سبز، آبی، نیلی وبنفش، قنزسانب را حفظ می کنند.

مغز انسان، باتمام پیچیدگی، قادرنیست کارها را خیلی ساده انجام دهد.

حتی برخی مغزها مسأله سازاست. برخی افراد برای هر چیز جزئی مسأله می آفرینند بدین معنا که از مسائل بسیار ساده، دشواری هایی به وجود می آورند. این پدیده برای روان شناس بسیار جالب است.

اختلال های رفتاری

وقتی روان شناس رفتار را مطالعه می کند باید اختلال های رفتاری را نیز مطالعه و علت یابی کند.

دو علتی که می توانند در رفتار فرد اختلال و بی نظمی ایجاد کنند **یادگیری و حافظه** است. یادگیری می تواند، در تکوین اخلاص های رفتاری، نقش عمده داشته باشد. ممکن است کودکی را طوری بار بیاورند که از اذیت کردن کودکان دیگر لذت ببرد و در اثر دامه ی این کار حالت‌های سادیسیم یا دیگر آزاری پیدا کنند. یا کودکی چیزهایی یاد بگیرد که با مسائل اجتماعی تضاد دارند و این کار سازگاری او با محیط را دشوار کند. (اختلال در ادراک)^{۱۸}

حافظه نیز می تواند در تکوین اختلال های رفتاری نقش داشته باشد. مثلاً ممکن است شما با یادآوری دائمی خاطرات تلخ خود افسرده شوید یا با یادآوری دائمی شکست‌های خود احساس خود کم بینی کنید.

^{۱۸} . یادگیری در حقیقت به یادسپاری و یادآوری ادراک ها و شناخت هاست.

اختلال در ادراک یعنی فرد نتواند بین ادراک های ممکن برای یک موقعیت ادراک درست را تشخیص دهد . که میتواند از عدم تشخیص حسی نشات بگیرد.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

از اختلال های رفتاری میتوان بیماری های روان تنی^{۱۹} وعلل آنها ، اختلال تصمیم گیری^{۲۰}، اختلال حافظه^{۲۱}، نورزها و سایکوزها^{۲۲} ، اختلال شخصیت (خود کم بینی ، خودبزرگ بینی ، سادیسیم ، خوشحالی وافسردگی ادواری و...)، اختلال در جامعه پذیری کودک و...را نام برد.

برای روشنتر شدن اثر یادگیری در ایجاد اختلال های رفتاری، آزمایشات پاولف را که روی سگ انجام گرفته است بررسی می کنیم.

پاولف، فیزیولوژیست بزرگ روسی، از جمله مسائلی که مطالعه می کرد استانه ی اختلافی بود.

بدین معنا که میخواست کمترین تفاوتی را پیدا کند که سگ می توانست بین دو شی تمیز دهد.

مثلا می خواست ببیند که یک دایره ویک بیضی، دست کم چقدر باید تفاوت داشته باشند تا سگ بتواند آن ها را از یکدیگر تمیز دهد.

برای این کار، هر وقت دایره را به سگ نشان می داد بلافاصله غذا در اختیار او می گذاشت و هر وقت بیضی را نشان می داد، شوک الکتریکی به پای او وارد می کرد. پس از چند بار تمرین، سگ یاد گرفت که با مشاهده ی دایره بزاق ترشح کند و با مشاهده ی بیضی پای خود را عقب بکشد. (فرایند شرطی شدن کلاسیک یا شرطی شدن غیر فعال)

آنگاه پاولف به تدریج بیضی را تنگتر کرد تا به دایره نزدیکتر شود. این عمل انقدر ادامه یافت تا اینکه سگ نتوانست آن ها را از یکدیگر تمیز دهد. یعنی سگ نتوانست در مورد اینکه باید بزاق ترشح کند یا پای خود را عقب بکشد، تصمیم بگیرد. او در حال تعارض باقی ماند. وقتی سگ نتوانست بین دایره و بیضی تمیز قایل شود، هرگز تنبیه نمی شد. با وجود این، پاولف با کمال تعجب مشاهده می کرد که، پس از چند روز شکست رفتار سگ ناگهان عوض شد. سگ، به جای رفتن به آزمایشگاه، سعی می کرد از آن فاصله بگیرد. به جای اینکه در داخل دستگاه آزمایش آرام بگیرد و در انتظار علامت بماند، گاز می گرفت و زوزه می کشد. او توانایی تمیز بین دو شی (دایره و بیضی) را از دست داده بود.

۱۹ . برخی افراد ازخستگی زیاد جسمی، درد، کم شدن حافظه، اختلال در اعضای حسی و حرکتی و اضطراب شکوه دارند.

برخی از آن ها به پزشک مراجعه می کنند و اظهار می دارند که از درد جسمی رنج می برند، غافل ازاین که از نظر جسمی سالم هستند. علت اصلی این بیماری ها در حقیقت مشکلات روانی از قبیل اضطراب ، وسواس و.. است.

۲۰ . تردید بیش از حد و ناتوانی در تصمیم گیری

۲۱ . طیفی از حواس پرتی های ساده و عدم تمرکز تا آلزایمر و فراموشی های شدید را شامل میشود . که توهم ها ، خستگی ، برخی نورزها و...را شامل میشود.

۲۲ . برخی افراد، در عین حال که رنج می برند، رابطه ی خود را با واقعیت قطع نمی کنند و ما آن ها را اصطلاحاً نوروز می نامیم.

اما بعضی دیگر اختلال های شدید رفتاری دارند و رابطه ی خود را با واقعیت قطع می کنند که اصطلاحاً سایکوز نامیده می شوند.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

پاولف دوباره به مقایسه های ساده ای که سگ قبلاً آن ها را یاد گرفته بود برگشت، یعنی دایره را به صورت دایره ی کامل و بیضی را به صورت بیضی کامل ارائه داد و از سگ خواست که در مقابل دایره بزاق ترشح کند و در مقابل بیضی پای خود را عقب بکشد. اما این برگشت در رفتار تازه ی حیوان کمی اثر گذاشت. اختلال رفتاری حیوان، که پاولف آن را **نوروز آزمایشی** نامید، هرگز بطور کامل از بین نرفت. حیوان، پس از استراحت طولانی، زمانی که دوباره او را به اتاق آزمایش می بردند، برانگیخته می شد.

چیزی که در این ماجرا جلب توجه می کند این است که یک اختلال ساده در ادراک چگونه می تواند چنین آثار مشخص و پابرجایی داشته باشد. در این آزمایش، تنبیه یا ترس از تنبیه علت رفتار غیرعادی سگ نبوده است، بلکه تنها **اختلال در یادگیری (تعارض) و اختلال در ادراک** علت آن بوده است.

ازمایشها نشان می دهد که تعداد کمی از سگها، شاید یک درصد آن ها در این شرایط به نوروز یا اختلال رفتاری مبتلا می شوند. به نظر می رسد که این نوع فروریختنها و اختلال های رفتاری باید به آمادگی قبلی وابسته باشد. به سخن دیگر، باید بین توارث و یادگیری کنش متقابل وجود داشته باشد.

اختلال در ادراک انسان نیز می تواند به همین صورت اختلال های رفتاری به وجود آورد.

انسان ها، به علت پیچیدگی مغزشان، در مقابل اختلال های هیجانی، آسیب پذیرتر از سگها هستند. بنابراین، می توانیم بپذیریم که آمادگی قبلی انسان برای فروریختنها و اختلال های رفتاری، به دنبال فشار روانی، شیوع بسیار بیشتری دارد.

تحقیقات برخی روانشناسان نشان داده است که اقامت سه ساله در پرورشگاه (تقریباً بین شش ماه تا سه سال و شش ماه) بطور متوسط ضریب هوشی ۷۲ به بار می آورد. به عبارت دیگر، کودکی که سالهای اول زندگی خود را در محیط روانی فقیر بگذراند، هرگز نخواهد توانست کمبود هوشی خود را جبران کند.

عقب ماندگی ذهنی

تقریباً ۳ درصد جمعیت در آزمون های هوشی نمرات پایینی بدست می آورند. بطوری که می توان آن ها را جز کسانی که عقب ماندگی ذهنی دارند طبقه بندی کرد. مفهوم جمله این است که اولاً هوش را با آزمون ها هوشی اندازه می گیرند، ثانیاً عقب مانده ذهنی کسی است که در این آزمونها کمتر از حد معینی نمره می آورد. ضریب هوشی یا هوشبر ۷۰ مرز افراد عادی و عقب مانده را نشان می دهد. ضریب هوشی پایینتر از ۷۰ الزاماً به این معنا نیست که فرد نمی تواند کارهای خود را انجام دهد اگر ضریب هوشی کودکی بین ۶۵ تا ۷۰ باشد، او می تواند در مدرسه پیشرفتهایی داشته باشد که البته با شکستهایی همراه خواهد بود.

گروهی از آنها ممکن است به علت محدود بودن تجربه های دوران کودکی دچار عقب ماندگی شده باشند که بسیاری از این افراد می توانند گلیم خود را از آب بیرون بکشند.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

کودکانی که ضریب هوشی پایینتر از ۶۰ دارند معمولاً در مدارس عادی موفق نمی شوند و در سطوح ذهنی خیلی پایین، حتی نمی توانند لباس خود را بپوشند و در همه ی زمینه ها به کمک دیگران نیاز پیدا می کنند.

از علل غیر توارثی و مادرزادی عقب ماندگی میتوان عدم دریافت اکسیژن نوزاد حین زایمان ناشی از قطع خونرسانی بند ناف را مثال زد.^{۲۳}

حالت‌های دیگر عقب ماندگی مادرزادی از جمله میکروسفالی، ماکروسفالی، هیدروسفالی و تیپ مغولی. صفت بارز افراد میکروسفالی، جمجمه ی بسیار کوچک آن هاست. در اثر کوچک بودن جمجمه، حجم مغز آن ها نیز کوچک است.

علامت مشخصه ی افراد ماکروسفالی، برعکس، بزرگی جمجمه ی آن هاست که در اثر ازدیاد بافت مغزی به وجود می آید. بدین ترتیب که سلولهای محافظ نورونهای فعال مغز، حجم بیشتری پیدا می کنند.

در گروه هیدروسفالی، در مغز، مایع مغزی_ نخاعی جمع می شود و به سلولهای آن ها آسیب می رساند.

در مورد تیپ مغولی، عقیده بر این است که عدم تغذیه صحیح مادر به هنگام بارداری سبب تولید چنین کودکانی می شود. بین سن مادر و تولید این نوع فرزندان نیز رابطه پیدا شده است. تعداد فرزندان عقب مانده ی مادرانی که بیش از ۳۵ سال سن دارند بیشتر از مادران جوان است.

نوع دیگر و کاملاً متفاوت عقب ماندگی ذهنی ممکن است از آسیب مغزی یا نقص توارثی نباشد بلکه محصول فقدان توجه به کودک باشد. مانند برخی کودکان پرورشگاهی

کودک باید در معرض آثار محیط انسانی باشد .

هر کودکی نیاز دارد که با او حرف بزنند و بازی کنند کودکانی که در تخت خوابهای کوچک رها می شوند تنها می توانند به سقف خیره شوند و فریادهای سایر کودکان را بشنوند. آن ها کار دیگری انجام نمی دهند مگر اینکه، بطور تصادفی، پرستاری در جلوی چشم آن ها ظاهر شود. چنین محیطی محرکهای بسیار کمی برای کودکان دارد. رشد حرکتی کودکانی که در این نوع محیط ها بزرگ می شوند بسیار کند صورت می گیرد.

برخی از این کودکان حتی در ۳ سالگی نیز راه رفتن را به خوبی نمی دانند. تحقیقات برخی روانشناسان نشان داده است که اقامت سه ساله در پرورشگاه (تقریباً بین شش ماه تا سه سال و شش ماه)، بطور متوسط ضریب هوشی ۷۲ به بار می آورد. در حالی که گروه

²³ . به هنگام زایمان، پیش از آنکه بچه از کانال زایمان خارج شود، اگر رسیدن اکسیژن به مغز، به علت فشار وارده بر بند ناف، تنها چند ثانیه ای متوقف شود و در نتیجه کودک نتواند با دستگاههای خاص خود تنفس کند، سلول های مغز خواهند مرد و هیچ چیزی نخواهد توانست جای آن ها را بگیرد. اهمیت این حادثه، به قسمت آسیب دیده و همچنین به تعداد سلولهای آسیب دیده وابسته خواهد بود.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

مشابهی از کودکان پرورشگاهی، وقتی در اختیار خانواده ها قرار می گیرند و در نتیجه از محیط طبیعی بهره مند می شوند، بطور متوسط ضریب هوشی ۱۰۰ نشان می دهند.

نتایج حاصل از اجرای آزمون ها هوشی در مورد کودکان پرورشگاهی ده ساله یا بیشتر، نشان داده است که

اثر محیط روانی فقیر در دوران اولیه زندگی پایدارتر است. ضریب هوشی، پس از ۱۲ تا ۱۵ سالگی، خیلی کم تغییر میکند. به عبارت دیگر، کودکی که سالهای اول زندگی خود را در محیط روانی فقیر بگذراند، هرگز نخواهد توانست کمبود هوشی خود را جبران کند.

👉 کسانیکه دنیا را تکان داده اند، لزوماً استعداد نداشته اند. اما در دو صفت ممتاز بوده اند:

ثبات و استقامت

مارک تواین

بیشتر بدانید

روان درمانی

درمان اختلال های روانی به کمک تدابیر روان شناختی

روان درمانی شامل شاخه هایی است که از اصول مکتب هایشان نشات گرفته اند : مانند روانکاوی ، رفتار درمانی ، درمان های انسان گرا ، تحلیل عاملی ، گشتالت درمانی ، درمان عقلانی - هیجانی ، واقعیت درمانی ، درمان التقاطی

درمان های روانکاوی : تعارضات (هیجانات ، انگیزش ها و...) را به حیطة آگاه ذهن آورده و به شکلی معقولانه آنها را حل و فصل می کند. سه روش شامل تداعی آزاد ، تعبیر رویا ، انتقال^{۲۴}

^{۲۴} . رجوع شود به فصل تعارض ها و ناکامی .

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

رفتار درمانی : روش هایی بر مبنای یادگیری و شرطی سازی است. هدف آن تغییر رفتارها در موقعیت های معین است. مثال آن رفتار درمانی شناختی است.

رفتار درمانی شناختی : مبتنی بر فنون شکلدهی رفتار و تغییر باورهای غیر انطباقی

تغییر باور ها به کمک روش هایی مثل تقویت / تنبیه خویش ، کنترل شرایط و استقرار پاسخ های مغایر با عادات خویش (پاسخ های ناهم ساز با پاسخ های قبلی مان)

درمان انسانگرا : مکتب انسان گرایی معتقد است افراد گرایش طبیعی به خودشکوفایی دارند. این مکتب ذهن گرا و دینی - عرفانی است. معتقد است اختلال روانشناختی برخاسته از ناکامی افراد در استفاده از استعداد های بالقوه و خودشکوفایی خویش، بر اثر فشار های محیطی است.^{۲۰} این روش به افراد کمک میکند، انگیزه ها و خواسته های درونی خود را بیشتر شناخته و شکوفا کنند. البته تاکید آن بر اصلاح حال است نه تفسیر گذشته فرد (برخلاف روانکاوان) و در پی تغییر رفتار نیست (برخلاف رفتارگرایان).

تحلیل تعاملی : هدف آن رشد و تغییرات شخصیت است. به فرد کمک میکند نیت ها و رفتارهای نابهنجار خود را کنار بگذارد و رفتارهای خود را به درستی ارزیابی و تفسیر کند.

گشتالت درمانی : یافتن سازمان شخصیت خود با حل تعارضات حل نشده ، کشف جنبه های نا آگاه خود و تاکید بر آگاهی عمیق از چگونگی احساس و رفتار کنونی خود.

درمان التقاطی : از چندین روش برای درمان کمک گرفتن مثال : ابتدا از داروها برای کاهش شدت علائم استفاده کرده ، پس از تثبیت وضعیت بیمار به دنبال روش درمانی مناسب می گردیم . (اغلب روش های روانشناسی) مثال مهم آن اضطراب.

یادم باشد که .....

نکته (۱) روانشناس بطور غیر مستقیم و از روی جلوه های روان می تواند آنچه را که در ذهن می گذرد ، مطالعه کند.

نکته (۲) رفتارگرایی، انسان گرایی و روانکاو، سه محور بزرگ روان شناسی معاصر را، به صورتی که امروزه در دانشگاه ها تدریس میشود، تشکیل می دهند.

نکته (۳) شناخت گرایی، اجتماعی و زیست گرایی، به مکاتب پویا یا دینامیک شهرت دارند

انتقال یا جابه جایی : یعنی پاسخ هیجانی مراجع تغییر جهت داده و به فرد درمانگر منتقل شود گویی درمانگر یکی از افراد مهم زندگی اوست. فرد همان نگرش هایی را به درمانگر پیدا می کند که عملاً نسبت به افراد مهم زندگی خود داشته یا دارد.

^{۲۰} برای مثال خانواده ، معلم و جامعه سعی دارند رشد شخص را به زمینه هایی که خود میپسندند ، هدایت و از مسیر طبیعی استعداد فرد خارج کنند. بر اثر سرکوب خواسته های حقیقی ، رشد توانمندی های فرد کاهش می یابد.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

نکته ۴) مهم ترین مکتب ها عبارتند از؛ ساخت گرای، کنش گرای، گشتالت گرای، روانکاوی، انسان گرای، رفتارگرای، شناخت گرای، اجتماع و فرهنگ گرای، زیست گرای

نکته ۵) نوع دیگر و کاملاً متفاوت عقب ماندگی ذهنی ممکن است از آسیب مغزی یا نقص توارثی نباشد بلکه محصول فقدان توجه به کودک باشد.

تست های فصل:

تست: در کدامیک از رویکردهای رواندرمانی از فرد خواسته میشود تا به تدریج با موقعیت اضطرابزا مواجه شده و در هنگام رویارویی حالت آرامش را تجسم کند؟ (ل.پ.۹۷)

الف . شناخت درمانی   ب. گشتالت درمانی   ج. روانکاوی   د. رفتار درمانی

گزینه د

حساسیت زدایی منظم و مواجه سازی ، فرایندهایی ضد شرطی سازی هستند. این روش مبتنی بر جایگزینی رفتار ناهمساز با اضطراب یعنی آرامش است. این روش درجات مختلف آرامش و تنش را برحسب پاسخ فیزیولوژیک به فرد می آموزد. و موجب اصلاح رفتار در موقعیت اضطراب زا میشود.

تست : کدامیک از مکاتب زیر به نحوه ای که اجزای مختلف یک پدیده یا یک چیز معینی با یکدیگر ترکیب شده و ارتباط دارند ، تاکید دارد؟

الف. کارکرد گرای   ب.ساخت گرای   ج. اصالت زیستی   د. پدیدارشناسی

گزینه ب

تست: مکتب روانشناسی " کنش گرای " توسط کدام شخصیت زیر پی ریزی شده است؟ (ل.پ.۱۴۰۱)

الف. ویلهلم وونت   ب. ویلیام جیمز   ج. ادوارد تیچنر   د. فرانسیس گالتون

گزینه ب

☺ هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

تست: کدامیک از شخصیت های زیر به عنوان پدر روانشناسی جدید ایران شناخته می شود؟

الف. محمود صناعی   ب. محمد باقر هوشیار   ج. علی اکبر سیاسی   د. سعید شاملو (ل.پ. ۱۴۰۱)
گزینه ج

تست : کدام روانشناس به عنوان بنیانگذار روانشناسی علمی شناخته می شود؟ (ل.پ. ۱۴۰۰)

الف. آبراهام مازلو   ب. زیگموند فروید   ج. ویلهلم وونت   د. ویلیام جیمز
گزینه ج

تست: کدامیک از رویکردهای روانشناسی به دنبال مطالعه نحوه عملکرد ذهن برای رسیدن به سازگاری با محیط است؟

الف. ساخت گرایی   ب. گشتالت گرایی   ج. کنش گرایی   د. انسان گرایی
گزینه ج

تست: روانشناسی معتقد است که روان یا ذهن انسان قابل تجزیه نیست و ذهن انسان باید به صورت یک کل در نظر گرفته شود. این روانشناس پیرو کدام مکتب است؟ (ل.پ. ۱۴۰۰)

الف. انسان گرایی   ب. کنش گرایی   ج. ساخت گرایی   د. گشتالت گرایی
گزینه د

تست : تاکید اصلی کدامیک از رویکرد های روانشناسی ادراک است؟ (ل.پ. ۹۷)

الف. روانکاوی   ب. گشتالت   ج. رفتار گرایی   د. شناخت گرایی
گزینه ب

تست: روانشناسی که عمده تلاش خود را به مطالعه زبان ، یادگیری ، حافظه و حل مسئله در انسان صرف میکند ، پیرو کدامیک از مکاتب روانشناسی است؟ (ل.پ. ۹۷)

الف. انسان گرایی   ب. رفتار گرایی   ج. شناخت گرایی   د. روانکاوی
گزینه ج

تست: کدامیک از رویکردهای روانشناسی به دنبال مطالعه نحوه عملکرد ذهن برای رسیدن به سازگاری با محیط است؟ (ل.پ. ۹۹)

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

الف. ساخت گرایي   ب. گشتالت گرایي   ج. کنش گرایي   د. انسان گرایي
گزینه ج

تست: کدام رشته روانشناسی به مطالعه رشد انسان از کودکی تا پیری می پردازد؟ (ل. پ. ۱۴۰۰)

الف. روانشناسی یادگیری   ب. روانشناسی تربیتی
ج. روانشناسی شخصیت   د. روانشناسی ژنتیک
گزینه د

سوالات رفرنس:

۱- روانشناسی در واقع یعنی مطالعه:

الف. روان یادهن   ب. جلوه های ذهن   ج. اختلال های رفتاری   د. عقب ماندگی ذهنی
گزینه ب

۲- دشواری علم روانشناسی در این است که:

الف. موضوع خود را مستقیماً مشاهده نمی کند.
ب. هم انسان را مطالعه می کند هم حیوان را
ج. بیشتر، از روشهای ذهنی استفاده می کند.
د. باید از روشهای کاملاً عینی بهره بگیرد.
گزینه الف

۳- کودک عقب مانده کودکی است که؛

الف. به کودک تیپ مغولی شباهت دارد.
ب. در دبستان و دبیرستان مردود میشود.
ج. گفته های معلم را خوب درک نمی کند.
د. ضریب هوشی او کمتر از ۷۰ است.
گزینه د

۴- در یادگیری مطلب تازه، کدام یک از روشهای زیر کارآمدتر است؟

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

الف. تکرار ساده مطلب   ب. جزبه جز خواندن   ج. یادداشت برداشتن   د. پشت سرهم خواندن

گزینه ج

۵- پاسخگویی به سوالات خودآزمایی، کدام یک از پدیده های زیر را می سنجد؟

الف. هوش   ب. معلومات   ج. عملکرد روان   د. استعداد

گزینه ج

۶- پس تصویرهای قرمز، نارنجی، سیاه و سبز به ترتیب عبارت خواهند بود از:

الف. سبز، آبی، سفید، قرمز   ب. آبی، قرمز، سفید، زرد

ج. نارنجی، سیاه، قرمز، سبز   د. زرد، سبز، آبی، سفید

گزینه الف

۷- روانشناسی میخواهد اثر بیخوابی در کارایی را مطالعه کند. آزمودنی های خود را به ۴ گروه تقسیم می کند. گروه اول به طور عادی و ۳ گروه دیگر پس از ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت بیخوابی، شروع به کار میکنند. در این آزمایش گروه کنترل کدام است؟

الف. اول   ب. دوم   ج. سوم   د. چهارم

گزینه الف

- در این آزمایش، گروه آزمایشی کدام یا گروههای آزمایشی کدامهاست؟

الف. ۲   ب. ۳   ج. ۴ و ۳   د. ۲ و ۳ و ۴

گزینه د

- در این آزمایش متغیر وابسته کدام است؟

الف. خواب   ب. دانشجویان   ج. کارایی   د. بیداری

گزینه ج

۸- کارهای کدام یک از روانشناسان زیر علمی تر است؟

الف. سیاسی   ب. هوشیار   ج. صناعی   د. فارابی

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

گزینه ب

۹- مکتب ساخت گرایی، برای مطالعه هوشیاری از چه روشی استفاده میکرد؟

الف. آزمایشی   ب. روان کاوی   ج. تداعی آزاد   د. درون نگری

گزینه د

۱۰- بنا به گفته پیروان مکتب گشتالت، کل:

الف. در مقابل اجزای خود قرار میگیرد .   ب. چیزی اضافه بر مجموع اجزا دارد.

ج. از اجزای مختلف تشکیل میشود.   د. کاملاً متفاوت از اجزای خود است.

گزینه ب

۱۱- سایکو فیزیک یا سایکو فیزیک به چه معناست؟

الف. مطالعه رابطه تن و روان   ب. کاربرد فیزیک در روانشناسی

ج. کاربرد تجربه در روانشناسی   د. مطالعه موارد خاص و منحصر به فرد

گزینه الف

۱۲- روش تداعی آزاد اندیشه ها به این صورت انجام می گیرد که ؛

الف. نواحی آگاه ، نیمه آگاه و نا آگاه مطالعه میشود.   ب. خاطرات دوران کودکی یادآوری میشود.

ج. عقده های دوران کودکی بیرون ریخته می شود.   د. آنچه به ذهن می آید ، آزادانه گفته می شود.

گزینه د

۱۳- روش روان سنجی در اصل عبارت است از:

الف. استفاده از آزمون ها   ب. استفاده از روش آزمایشی

ج. تبدیل کیفیت به کمیت   د. سنجش استعداد های فرد

گزینه ج

۱۴- روش بالینی عبارت است از:

الف. اجرای آزمایش های روانی   ب. مصاحبه و مشاهده

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

ج. مشاهده در محیط طبیعی   د. اجرای آزمون ها

گزینه ب

۱۵- حسن روش آزمایشی این است که ؛

الف. اطلاعات قابل اطمینان فراهم می آورد.   ب. متغیرهای مهم را دستکاری می کند.

ج. گروه های آزمایشی تشکیل می دهد.   د. در آزمایشگاه ها انجام می گیرد.

گزینه الف

۱۶- در روش مشاهده طبیعی ، مشاهده گر چگونه عمل می کند؟

الف. وقایع را براساس تمایلات شخصی می بیند.   ب. به ثبت عینی رفتارهای مهم افراد می پردازد.

ج. سعی می کند به علل رفتارهای انسانها پی ببرد.   د. رفتارهای ساختگی انسانها را بررسی می کند.

گزینه الف

۱۷- تلاش برای حل دشواری های سازگاری و داشتن زندگی سالم برعهده کدام رشته روانشناسی است؟

الف. کودک   ب. مشاوره   ج. تربیتی   د. اجتماعی

گزینه ب

۱۸- هدف روانشناسی صنعتی چیست؟

الف. مطالعه مفاهیم بنیادی روانشناسی کار   ب. مشاهده پدیده های انسانی در صنعت

ج. کاربرد روانشناسی در محیط کار   د. مطالعه سبک یا شیوه کار در سازمان ها

گزینه ج

۱۹- شناخت رشد انسان و لحظه های بحرانی آن برعهده کدام یک از رشته های روانشناسی است؟

الف. بالینی   ب. شخصیت   ج. مرضی   د. ژنتیک

گزینه د

۲۰- رفتارگرایی درمقابل کدام مکتب ها قرار دارد؟

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

الف. ساخت گرایي و کنش گرایي   ب. شناخت و فرهنگ گرایي

ج. روانکاوی و انسان گرایي   د. گشتالت و زیست گرایي

گزینه الف

رفتارگرایي ، عملکردهای فردی (هیجانان) و اجتماعی را حاصل یادگیری می داند و تنها رفتارهای قابل مشاهده را بررسی می کند . بنابراین به تفکر و عملکرد متقابل محیط و فرد برای سازگاری نمی پردازد.

۲۱- کدامیک از مکاتب زیر به محیط های بیمارستانی ، کارگری و کارمندی وارد شده و بر روابط انسانی اثر عمیق گذاشته است؟

الف. انسان گرایي   ب. رفتارگرایي   ج. روانکاوی   د. فرهنگ گرایي

گزینه الف

۲۲- مکتب انسان گرایي در مقابل کدامیک از مکتب های زیر قرار دارد؟

الف. شناخت گرایي   ب. روانکاوی   ج. ساخت گرایي   د. زیست گرایي

گزینه ب

طبق مکتب انسان گرایي ، عمده ترین عامل تحرک انسان ، نگرش او به دنیاست.

انسان اراده دارد و آزاد است و برخلاف دیدگاه روانکاوان ، به طور جبری و بدون اراده و از طریق نیروهای ناهشیار ، یعنی امیال و آرزوهای سرکوب شده دوران کودکی ، هدایت نمی شود.

۲۳- مفهوم بینش را کدام گروه از روانشناسان مطرح کردند؟

الف. روانکاوان   ب. گشتالت گرایان   ج. رفتار گرایان   د. ساخت گرایان

گزینه ب

۲۴- از نظر مکتب گشتالت گرایي ؛

الف. اجزای ذهن هماهنگ است.   ب. عملکرد ذهن خیلی مهم است.

ج. شعور آگاه ، اجزای مختلف دارد.   د. روان انسان قابل تجزیه نیست.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

گزینه د

۲۵- روانکاوی معتقد است انسان؛

- الف. از روی شناخت عمل می کند.   ب. به طور ارادی رفتار نمی کند.
ج. دارای اختیارات کامل است.   د. به صورت یک کل عمل می کند.

گزینه ب

۲۶- مکتب کنش گرایی سعی می کرد تا ...

- الف. اجزای هشیاری را بشناسد.   ب. بگوید کل بیشتر از مجموع اجزاست.
ج. ذهن را به اجزا تجزیه کند.   د. عملکرد های هشیاری را مطالعه کند.

گزینه د

۲۷- مکتب ساخت گرایی سعی می کرد تا...

- الف. عناصر تشکیل دهنده ذهن را بشناسد.   ب. عملکرد شعور آگاه را بداند.
ج. به اساس احساس و هیجان پی ببرد.   د. احساس و ادراک را تعریف کند.

گزینه الف

۲۸- روش مورد استفاده مکتب ساخت گرایی چه بوده است؟

- الف. روانکاوی   ب. درون نگری   ج. تداعی آزاد   د. فرافکنی

گزینه ب

۲۹- جریان فکری رفتارگرایی ، بر اثر تلاش های کدام دانشمندان بوجود آمد؟

- الف. فروید و اسکینر   ب. بینه و گالتون   ج. ویلیام جیمز و پیازه   د. پاولف و واتسون

گزینه د

۳۰- اینشتین به ورتهایمر گفته بود:

- الف. کودک ، مفاهیم زمان و مکان را چه موقع کسب می کند؟
ب. مفاهیم زمان و فضا از یکدیگر جدا نشدنی هستند.
ج. مفهوم نسبیت را به کمک خطای ادراکی کشف کرده است.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

د. کودک بطور نا آگاهانه مفهوم زمان و فضا را درک می کند.

گزینه ج

۳۱- مفهوم " کوشش و خطا " را روانشناسان کدام کشور وارد روانشناسی کردند؟

الف. آلمان   ب. انگلیس   ج. فرانسه   د. روسیه

گزینه ب

سوال: کدام مکتب برخلاف روانکاوی، قبول ندارد که رفتار انسان به طور جبری، بدون اراده او و از طریق نیروهای ناهشیار، یعنی امیال و آرزوهای سرکوب شده دوران کودکی، هدایت میشود؟

۱) ساخت گرای   ۲) رفتارگرایی   ۳) گشتالت گرایی   ۴) هیچکدام

پاسخ: گزینه ۴. اعتقاد گفته شده مربوط به مکتب انسان گرایی است

چیزهایی برای دانستن

سوال: مهم ترین عامل یادگیری کدام است؟

آ. علاقه به موضوع   ب. آموزش به دیگری   ج. خط کشیدن زیرمطلب مهم   د. کاربرد روش بس ختم

گزینه الف

سوال: هنگام مطالعه باید ..

الف. زیرمطالب مهم خط کشید .   ب. مطالب را خلاصه کرد.

ج. فشرده خواند.   د. مطالب را جدا جدا خواند.

گزینه ب

سوال: روانشناسی چه پاسخی به سوال " چگونه باید موفق شد؟ " می دهد؟

الف. باید انگیزه داشت.   ب. فقط باید کار کرد.   ج. شانس   د. سطح آرزو را بالا برد.

گزینه ب

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

یک سری مطالب رو از دل فصل بیرون کشیدیم چون خیلی تو چشم به نظر نمیان. با این وجود با فونت ریز میگذاریم تا نگفته ای نداشته باشیم.

مثال شناخت ذهن یا روان از روی عملکردش یعنی رفتار: هنگام خرید اتومبیل به جای پرسیدن مشخصات آن، آن را راه میبریم و عملکردش را میبینیم.

سنجش هوش و توانایی ذهنی و پیشبینی احتمال موفقیت های بیشتر در آینده :

از روی تعداد پاسخ های صحیح داوطلب در کنکور ورودی دانشگاهها // از روی تعداد قطعاتی که کارگر کارخانه در یک ساعت می سازد، //

از روی پروازهای موفقیت آمیز خلبان //

از روی تعداد صفحاتی که ماشین نويس در یک ساعت تایپ می کند // از روی تعداد صفحاتی که دانش آموز می تواند در یک ساعت بخواند،

چگونه با اینکه ذهن مستقیماً قابل مشاهده نیست آن را اثبات و مطالعه کنیم؟

یک تکه کاغذ قرمز به ابعاد 5x5 سانتیمتر تهیه کنید. آن را بر روی یک متن خاکستری بگذارید، با یک چشم و به مدت 40 ثانیه به وسط آن خیره شوید. بعد از 40 ثانیه آن را بردارید. در زیر آن لکه های سبز رنگی خواهید دید. این لکه سبز رنگ که اصطلاحاً پس تصویر نامیده میشود،

ذهن نیز همانند پس تصویر مادی نیست پس قابل درک است اما قابل مشاهده نیست. ذهن نیز مانند پس تصویر در دستگاه های بدن ایجاد شده و فرایندها و دستگاه ها و مسیر های مختلفی در ایجاد آن نقش داشته اند. پس نمی توان ذهن یا پس تصویر را تنها به یک مسیر یا ارگان ربط داد و به راحتی تعمیم و تسلط بر آن یافت. در نهایت تنها مشاهده مستقیم، مشاهده دقیق و علمی است. پس تنها عملکرد ذهن یعنی رفتار قابل مشاهده است و میتواند معنای علمی و متقن بدهد. و هنجار اثبات منشا رفتار، تنها مقایسه خود با سایرین است. اینکه همه همین رفتار را دارند.

اثبات مادی نبودن پس تصویر: چیزی قابل لمس نیست. همراه با تغییرات دستگاه ادراک کننده آن تغییر میکند.

رفتار: اعلام وجود پس تصویر   اثبات وجود پس تصویر : هنجار حاصل از مشاهده رفتار مشابه سایر افراد .

مثال مطالعه مشاهده ای : روانشناسی که میخواهد رفتار رانندگان ایرانی را، به هنگام تصادف، مطالعه کند، رفتارهای آن ها را در محل تصادف زیر نظر میگیرد.

مثالی از "روایی" یک آزمون : مثلاً از روی نمرات دانش آموز در آزمونهای هوشی و استعداد می توان گفت که احتمالاً در کدام رشته قوی و در کدام رشته ضعیف خواهد بود .

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

۵ پارامتر روش مطالعه آزمایشی را در آزمایش زیر مشخص کنید . (متغیر مستقل ، متغیر وابسته ، گروه کنترل ، گروه آزمایشی، آزمودنی ها)

اگر اثر تشویق را در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مطالعه کنیم

از چند معلم می‌خواهیم که کل دانش آموزان کلاس خود را، بدون اینکه آن‌ها متوجه شوند، به دو گروه تقسیم کنند. یکی از گروه‌ها را برای مدتی تشویق کند و با گروه دیگر کاری نداشته باشد. بدین ترتیب که روی اوراق یکی از گروه‌ها کلماتی مثل آفرین، بارک الله، مرحبا، زنده باد و... بنویسد اما روی اوراق گروه دیگر چیزی ننویسد. پس از مدتی آن‌ها را با یک آزمون پیشرفت تحصیلی تحت آزمایش قرار می‌دهیم . اگر نتیجه گروه اول از نتیجه گروه دوم به طور معنادار بیشتر شد نتیجه این خواهد بود که تشویق در پیشرفت تحصیلی اثر دارد.

تشویق (متغیر مستقل) در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان (متغیر وابسته)

آزمون پیشرفت تحصیلی (آزمایش) کلیه دانش آموزان را آزمودنیها،

گروه اول را گروه آزمایشی گروه دوم را گروه گواه یا گروه کنترل

بیشتر شدن بارز نتایج آزمون گروه اول نسبت به گروه دوم : رابطه معنا دار

تداخلات در یادگیری سمت راست و چپ (مشکل یادآوری و تشخیص سریع جهت):

بخشی از این دشواری به متقارن بودن بدن وابسته است : شباهت طرف راست به طرف چپ.

در این مورد و به هنگام کودکی، ما چیزهای اضافی و غیر ضروری نیز یاد می‌گیریم مثلاً کلمه چپ را با یک طرف بدن و کلمه راست با طرف دیگران تداعی می‌کنیم، چون دو طرف بدن شباهتهایی دارند، بنابراین در تشخیص راست و چپ با دشواری رو به رو می‌شویم .

به هنگام کودکی، سعی می‌کنیم سمت راست و چپ کسانی را که در رو به روی ما ایستاده‌اند یاد بگیریم. یعنی چیزی یاد بگیریم که دقیقاً مخالف سمت راست یا سمت چپ ماست. که ایجاد ابهام میکند.

ویژگی کودکی با ضریب هوشی ۶۵ تا ۷۰ است :

او می‌تواند در مدرسه پیشرفتهایی داشته باشد که البته با شکستهایی همراه خواهد بود.

او می‌تواند خواندن یاد بگیرد اما از این یادگیری به حد کافی بهره نمی‌برد مثلاً سعی نمی‌کند یک کتاب را تا انتهای آن بخواند.

او، پس از ترک تحصیل، ممکن است تا حد بی‌سوادی پسرقت کند و تنها بتواند اسم، امضا و چند کلمه‌ای را بخاطر آورد.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از

سایتمون www.drrahimi3.ir

گروهی از آنها ممکن است به علت محدود بودن تجربه های دوران کودکی دچار عقب ماندگی شده باشند که بسیاری از این افراد می توانند گلیم خود را از آب بیرون بکشند .

چند عبارت نه چندان مهم:

جا افتادن یادگیری = یادگیری نیاز به زمان برای تثبیت دارد. (جلوگیری از تداخل)

هرچیزی وقتی دارد = آموزش زمان مناسبی دارد .(آموزش هماهنگ با رشد ذهنی اثربخش است.)

چگونگی تعریف روانشناسی = واکنش های فرد در محیط و زمان یادگیری ، یادگیری می آورد = برای یادگیری بهتر باید بیشتر یاد گرفت .

بیت : دوست دارم و دانم که تویی دشمن جانم / از چه با دشمن جانم شده ام دوست، ندانم به نا آگاه ذهن اشاره دارد.

فروید روان انسان را به کوه یخی تشبیه کرده است و معتقد بود آگاهی ما از افکارمان بسیار اندک است . قسمت قابل دسترس ذهن را ناحیه آگاهی و قسمت های زیر آستانه آگاهی را نواحی نیمه آگاهی و نا آگاهی نامید.

نیمه آگاهی بخشی از تجربه های زندگی است که در حال حاضر به آنها دسترسی نداریم ، اما اگر تلاش کنیم ، آنها نیز وارد ناحیه آگاهی می شوند.

اما عناصر تشکیل دهنده نا آگاه در اختیار ما نیست و نمی توانیم آنها را به حوزه آگاهی بیاوریم. این عناصر(ادراکها ، تمایلات و آرزوهای عمیق) ، در اثر مکانیسم دفاعی سرکوبی ، در زیر آستانه آگاهی نگه داشته شده و برخی از آنها برای ما اضطراب می آورند.

😊 هرگونه کپی و یا واگذاری به غیر شرعاً و قانوناً غیرمجاز و ناقض حقوق مؤلفین است. تهیه جزوات ما از